---

# Móra Ferenc
# A mindentudó

**Hangos mese**

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/a_mindentudo)

**Kancsó fülű, lapát fogú, hosszú sovány ember állított be egyszer Mátyás királyhoz. Két pöttöm kis szőke gyerek ténfergett körülötte, alig értek a térdéig.**



- Vendel vágyom - hajtotta magát kétrétbe a nagy égi meszelő a király előtt.

- Elhiszem, fiam - biccentett rá a király. - Hát aztán mi vagy még?

- Csak cseh vágyom - mondta kicsit szégyenlősen a hosszú ember.

- No, azt látom - mosolygott Mátyás -, hát aztán mit akarnál tőlem, Cseh Vendel?

- Kenyeret akárom - tette össze kezét a cseh.

- Hja, atyámfia, azt meg is kell érdemelni - mondta a király. - Mit adsz nekem, ha én kenyeret adok neked?

- Tudományt adom.

- Mi a tudományod?

- Tudok megolvasni, hány sugara van a napnak - feszítette ki kevélyen a mellét Vendel.

- No, az nem sokat ér - legyintett a király. - Esős időben ennek a tudománynak nem lehet hasznát venni.

- Mást is tudom. Zümmögöm, mint a béka, vartyogom, mint a szúnyog.

- Hordjon el a gólya, csípjen el a fecske! - kiáltott rá bosszúsan a király. - Ezért a tudományért nem adok kenyeret.

Elszomorodott a cseh, szeplős, vörös arcán csak úgy omlottak a könnyei, eltört a mécsese a két porontynak is, Mátyás jó szíve megesett a jámborokon.

- Tudod mit, Vendel? - ütött a vállára a mindentudónak. - Két gyerekedet itt fogom magamnál, te pedig nézz körül egy kicsit a világban, szerezz valami érdemes tudományt

magadnak.

Nagy örömben ment el Vendel, hogy a király szárnyai alá adhatta a kicsinyeit, nem is került vissza, csak egy esztendő múlva, de akkor még soványabb volt, mint mikor elment.

- Megmentem, elgyüttem, itt vágyom - keszegelt a király elé. - Mindent tudom már!

- Hadd halljam, Vendel, mi az a minden! - faggatta a király.

- Tudom egyszeregyet, tudom kétszerkettőt; tudok visszafelé mondani az ábécét; tudok mondani, hány foga van az egérnek, tudom pipaszárat fúrni a lószőrből.

- No, ezt jól megtanultad, hékás - ismerte el a király. - Hát azt tudod-e, mennyire van az ég a földtől?

- Aztat csak nem tudok - horgasztotta le nagy fejét a mindentudó. - Nem volt az benne a nagy könyvekben.

- No, megállj, Vendel - vigasztalta a király -, majd elküldelek én oda, ahol ezt is megtanulod. Eredj te fél esztendőre iskolába a szegedi juhászok közé. Fogadom, ott ember lesz belőled.

Letelik a fél esztendő, visszajön cseh Vendel, de olyan izmos a teste, széles a válla, piros az orcája, hogy alig lehet ráismerni.

- Te vagy-e az, Vendel? - felejtkezett rá a király.

- Testestől-lelkestől.

- Hát hány hét a világ?

- Mával is kevesebb.

- Hát az ég mennyire van a földtől?

- Amennyire a föld az égtől.

- Emberül megfeleltél, Vendel. No, ugye csak jó iskola az a szegedi juhászoké?

- Uram királyom, se iskola nincs ott, se könyv - fanyalodott el Vendel képe. - Nem konyítanak azok a juhászok kerek e világon semmi tudományhoz. Nem lettem én ott okosabb egy mákszemet se.

Nem szólt Mátyás semmit, csak mosolygott s kiadta a parancsot, hogy a Vendel cseh most már ne maradjon többet el mellőle. Vitte magával, akármerre ment, egyszer még a palotai erdőkbe is kivitte vadászni.

No, a vadászat nem sokat ért, egeret se láttak, nemhogy őzet, de azért úgy eltévedtek, mint hangya a búzában. Tévelyegtek előre-hátra, egyszer csak elsóhajtotta magát a király:

- Jaj, fiam, de megéheztem!

Az ám, de már délben megették a vacsorát, üres volt a tarisznya, sehol egy falat harapnivaló, mindössze az egyik csatlós szedett össze egy sisakra való vadkacsa tojást a mocsárszélben, azt odakínálta a királynak.

- Süsd meg - mondta bosszúsan a király. - Nyersen nem szeretem a tojást.

Úgy ugrott oda Vendel, mint a labda, vígat rikkantott, mint a rigó.

- Megsütöm én, uram király!

- Miben, te heprecsóré? Hol a hozzávaló edény?

- Ahol-a! - mutatott rá Vendel vigyorogva a mocsárra s könyökig felgyűrte a köntösét. - Rakj tüzet, csatlós komám!

Mire a tűz lobogott, minden tojást beletapasztott egy-egy marék sárba mindentudó Vendel s úgy dugta bele az eleven parázsba. Kisvártatva megint kiszedte őket, letisztogatta róluk a rájuk égett tapasztást: olyan szépen megsült hajában a tojás, hogy öröm volt nézni.

Hát még a drága jó íze! Nem is győzött a király hálálkodni, meg is kérdezte mindjárt Vendelt, hol tett szert erre a jeles tudományra?

- Hol-e? - mondta kérkedve Vendel. - Mind így készíti a szegedi juhász a hirtelen-hamarjó vacsorát.

- Nini, Vendel, hát mégis csak tanultál valamit azoktól a tudatlan emberektől? - nevetett a király s jókedvében rákoppantott a dárdavéggel a mindentudó fejebúbjára. - Ládd, megvan a tudomány, most már megérdemled a hozzávaló kenyeret!

Másnap reggel meg is tette a boldog csehet udvari tojásgyűjtögetőjének. Az is maradt halála napjáig s könnyű volt a mestersége, mert a két kis porontya is segített neki benne.

(A hanganyag itt található: https://varazsbetu.hu/mesetar/a_mindentudo)